

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****HATUN KARATEPE BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası	: 2019/41969
Karar Tarihi	: 7/2/2024
Başkan	: Kadir ÖZKAYA
Üyeler	: Engin YILDIRIM M. Emin KUZ Rıdvan GÜLEÇ Yıldız SEFERİNOĞLU
Raportör	: Osman KODAL
Başvurucu	: Hatun KARATEPE
Vekili	: Av. Levent ATABAY

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, iş akdinin haksız olarak feshedildiği belirtilerek açılan işe iade davasında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu 9/12/2016 tarihinde işe iade davası açmıştır. Ankara 43. İş Mahkemesi (Mahkeme) 13/12/2018 tarihinde davanın kabulüne karar vermiştir. Mahkeme fesih bildirim yazısının sonunda T. Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş. Esenboğa Havalimanı özel güvenlik koordinatörü olarak yetkili imzasının bulunduğunu, başvurusunun savunmasının T. Özel Güvenlik Koordinatörlüğü birimi tarafından istendiğini, işyeri özlük dosyasındaki belgelerde "T. Güvenlik Hizmetleri" başlığının yazılı olduğunu, davalı ve ihbar olunan şirketin grup şirketleri olduğunu ve başvurusunun güvenlik görevlisi olarak çalıştığını belirterek davalının husumet itirazına itibar etmemiştir.

3. Davalı işveren, anılan karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi (İstinaf Mahkemesi) 7/11/2019 tarihinde mahkeme kararını ortadan kaldırmış ve davanın husumetten reddine kesin olarak karar vermiştir. İstinaf Mahkemesi; kararında başvurusunun güvenlik görevlisi olarak çalıştığını, işverenin T. Esenboğa Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş. olduğunu, diğer davalı T. Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş.'nin başvurusunun işvereni olmadığını belirtmiştir.

4. Başvurucu, nihai hükmü 9/12/2019 tarihinde öğrendikten sonra 25/12/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

5. Ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvurusunun adli yardım talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

6. Başvurucu, açtığı işe iade davasının Mahkemece kabul edildiğini ancak İstinaf Mahkemesinin olgusal bir değerlendirme yapmadan ve gerekçe göstermeden davanın husumetten reddi gerektiğini belirterek mahkeme kararını kaldırmak suretiyle davanın husumetten reddine karar verdiğini, hâlbuki fesihden önce fiilen davalı Şirkette çalıştığını, davalı Şirket tarafından savunmasının alındığını, teşekkürnâmelerin verildiğini ve sağlık başvuru belgelerinde de yine davalı Şirketin ticaret ünvanının bulunduğunu İstinaf Mahkemesinin bariz takdir hatası yaptığını belirterek gerekçeli karar hakkının ve hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

7. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun şikâyetlerinin özünü İstinaf Mahkemesinin davanın husumetten reddine karar verirken olgusal değerlendirme ve hukuki gerekçe oluşturmamasına yönelik olması nedeniyle başvuru, gerekçeli karar hakkı kapsamında incelenmiştir.

8. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesi gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

9. Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsamaktadır (daha geniş değerlendirme için bkz. *Abdullah Topçu*, B. No: 2014/8868, 19/4/2017, § 75). Nitekim Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı yanıt vermesi gerektiği şeklinde anlaşılamaz. Ancak mahkemeler, kendilerine sunulan tüm iddialara yanıt vermek zorunda değilse de (*Yasemin Ekşi*, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 56) mahkemelerin davanın esas sorunlarını inceledikleri gerekçeli karardan anlaşılmalıdır. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği davanın niteliğine ve şartlarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte olması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir (*Sencer Başat ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, § 35). Aksi bir tutumla mahkemenin davanın sonucuna etkili olduğunu kabul ettiği bir husus hakkında ilgili ve yeterli bir yanıt vermemesi veya yanıt vermeyi gerektiren usul veya esasa dair iddiaları cevapsız bırakması hak ihlaline neden olabilecektir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 39).

10. Somut olayda Mahkemece, fesih bildirim yazısının sonunda T. Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş. nin Esenboğa Havalimanı özel güvenlik koordinatörü olarak yetkili imzasının bulunduğu ve başvuru tarafından savunmasının T. Özel Güvenlik Koordinatörlüğü Birimi tarafından istendiği belirtilmiştir. Ayrıca işyeri özlük dosyasındaki belgelerde "*T. Özel Güvenlik Hizmetleri*" başlığının yazılı olduğu, davalı ve ihbar olunan Şirketin grup şirketleri olduğu değerlendirilerek yapılarak davalının husumet itirazı reddedilmiştir. İstinaf Mahkemesi ise Mahkeme tarafından yapılan bu değerlendirmelerin niçin doğru olmadığına ilişkin bir hukuki değerlendirme yapmamış, sadece davalının başvuru tarafından işvereni olmadığını belirterek kararı kaldırmış ve davanın reddine karar vermiştir. Bu itibarla davalının niçin başvuru tarafından işvereni olmadığına ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmaması suretiyle başvuru tarafından işvereni olmadığına ilişkin iddia ve itirazlarının konu ile ilgili ve yeterli bir gerekçeyle karşılanmaması gerekçeli karar hakkının ihlaline yol açmıştır.

11. Diğer taraftan bu ihlal kararının davanın esasıyla ilgili herhangi bir değerlendirme içermediği vurgulanmalıdır. Zira gerekçeli karar hakkı, taraflara yargılama sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmelerine imkân sağlayan bir hak olup yargılama sonucuna yönelik bir teminat sağlamaz. Bu itibarla Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirttiği ihlal gerekçelerini gözetererek ve söz konusu iddiayla ilgili olarak yeniden bir değerlendirme yaparak gereken kararı vermek yine yargılama mercilerinin takdirindedir.

12. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

13. Başvurucu, yeniden yargılama ile 100.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminata karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

14. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

15. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

D. Kararın bir örneğinin adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi Başkanlığına (E.2019/1078, K.2019/2684) iletilmesi için Ankara 43. İş Mahkemesine (E.2017/316, K.2018/359) GÖNDERİLMESİNE,

E. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

F. 18.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

G. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 7/2/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.